

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਜੇ.
ਅਜੈ ਤਿਵਾੜੀ, ਜੇ. ਰਾਜ ਰਾਹੁਲ ਗਰਰ, ਜੇ.

ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2015 ਦਾ CWP ਨੰ. 4752

ਅਕਤੂਬਰ 28, 2015

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1976 (1994 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ)— ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 191—S.11—ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਮੇਅਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1991—ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1994—Ss. 3, 74 ਅਤੇ 87.

- (i) ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੀੜਤ ਧਿਰਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਿਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
- (ii) ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994—ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1994 ਨਿਯਮ 2(ਡੀ)-ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ, ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ—ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੇਕਰ ਚੋਣਾਂ ਚੋਣ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮਿਊਂਸਪਲ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ।

ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਪੰਚਾਂ ਦੁਆਰਾ 2008 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 12 ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1994 ਦਾ ਨਿਯਮ 45-ਏ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਸ ਲਈ, ਪੰਚਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਚੋਣ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਚੋਣ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1994 ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਉਪਾਅ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਚੋਣਾਂ ਚੋਣ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।

(ਪੈਰਾ 22)

ਰੰਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ.

ਵਿਨੋਦ ਐਸ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਏ.ਜੀ
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਤੋਂ 4 ਲਈ।

ਮੁਕੇਸ਼ ਬੇਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 5 ਲਈ।

ਐਸਪੀ ਜੈਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਾਲ
ਧੀਰਜ ਜੈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ।

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

(1) **ਸ਼ਿਮਲਾ ਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ** ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉਪਾਅ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ/ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ 22.02.2015 ਨੂੰ ਹੋਈ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਮੋਗਾ ਦੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਕੌਂਸਲਰ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਅਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ 09.03.2015 ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਗਿਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਸ਼ਿਤ ਜੈਨ ਨੂੰ ਮੇਅਰ, ਸ੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਬਾਂਸਲ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਚੋਣ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ।

(3) ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ 'ਹੱਥ ਦਿਖਾਓ' ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵੋਟ ਦੀ ਗੁਪਤਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਬੈਂਚ ਨੇ 21.05.2015 ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 24.03.2015 ਨੂੰ **ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰ. 4151 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਜੇ ਕਿ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਬਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੇਅਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(4) **ਸ਼ਿਮਲਾ ਰਾਣੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ

ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1976 (ਛੋਟੇ 'ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ' ਲਈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਤਿਹਾਸ 1994 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 12 ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਭਾਗ IXA ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IX-A ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ: -

"243 ਆਰ. ਮਿਊਂਸਪੈਲਟੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ।- (1) ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਿਊਂਸਪੈਲਟੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਰੇਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਖੇਤਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰਡਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(2) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ-

(a) ਦੀ ਇੱਕ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਲਈ -

(i) ਮਿਊਂਸਪਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਅਨੁਭਵ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ;

(ii) ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਿਹੜੇ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ;

(iii) ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਟਾਇਲ ਮਿਊਂਸਪਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਦੇ ਹਨ;

(iv) ਧਾਰਾ 243S ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਪੈਰੇ (i) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਊਂਸਪੈਲਟੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ;

(b) ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ

ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ।

243 ਟੀ. ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ।—(1) ਹਰੇਕ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਲਗਭਗ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਨੁਪਾਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਇੱਕ ਮਿਊਂਸਪੈਲਟੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਟੇਸ਼ਨ

ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

(2) ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(3) ਹਰੇਕ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਮੇਤ) ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(4) ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੇਅਰਪਰਸਨਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(5) ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ (2) ਅਧੀਨ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਚੇਅਰਪਰਸਨ (ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਆਰਟੀਕਲ 334 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(6) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਜਾਂ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੇਅਰਪਰਸਨਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ।"

(6) ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਐਕਟ') ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਬੁੱਤ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1952 ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ

ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਧਾਰਾ 240 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ), (ਈ), (ਐਫ), (ਜੀ) ਅਤੇ (ਐਚ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਤ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 2(i) ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:-

"2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।- ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(a) xx xx xx

(1) "ਚੋਣ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਪ੍ਰਧਾਨ, ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

(7) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ 1994 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ.11 ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IXA ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਸੋਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਧਾਰਾ 240 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (d), (e), (f), (g) ਅਤੇ (h) ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1952 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1994 (ਛੋਟੇ 'ਚੋਣ ਐਕਟ' ਲਈ) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

(8) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1976 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(14) (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ") ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕੌਂਸਲਰ, ਮੇਅਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੌਂਸਲਰ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੂਲ ਧਾਰਾ 2(14) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।—ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(1) xx xx xx

(14) "ਚੋਣ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੌਂਸਲਰ, ਮੇਅਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੌਂਸਲਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(9) ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ 1994 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 12 ਰਾਹੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IXA ਨੂੰ ਸੰਮਿਲਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1976 ਅਧੀਨ 'ਚੋਣਾਂ' ਦੀ ਸੋਧੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।—ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।-

(1) xx xx xx

(14) "ਚੋਣ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਚੋਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

ਕਾਉਂਸਲਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

(10) ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੇਅਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1991 (ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ 'ਨਿਯਮਾਂ' ਲਈ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 09.09.1991 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ 1994 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 12 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਨਿਗਮ ਐਕਟ ਦੇ

ਸੈਕਸ਼ਨ 2(14) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਬਦਲਦੇ ਹਨ।

(11) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243R ਦੀ ਇੱਕ ਰੀਡਿੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਚਕਤਾ ਹੈ ਇੱਕ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

(12) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 243T ਹਰੇਕ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਧੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਲਗਭਗ ਬਰਾਬਰ ਅਨੁਪਾਤ ਹੋਵੇ। ਸੀਟਾਂ ਔਰਤਾਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਚੇਅਰਪਰਸਨਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਵਜੋਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(13) ਅਨੁਛੇਦ 243ZA ਅਤੇ 243ZG ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 324 ਅਤੇ 329 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਸਮੱਗਰੀ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 329 ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਦਨ ਜਾਂ ਸਦਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਦਨ ਲਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 324 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਠਿਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ 1951 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(14) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243R(2)(b) ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ। ਚੋਣ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਧੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੀ ਅਸਿੱਧੇ ਚੋਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(15) ਚੋਣ ਐਕਟ 'ਵਾਪਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਸੈਕਸ਼ਨ 70 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁਣੇ ਗਏ {ਸੈਕਸ਼ਨ 2(s)} ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 69 ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 71 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਚੋਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਇੱਕ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 74 ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ XII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੋਣ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

"3. ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ।—(1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ।

xx xx xx

69. ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ।- ਜਦੋਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਐਲਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ।

70. ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ।—ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਧਾਰਾ 69 ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇਗਾ।

71. ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ।—ਜਿੱਥੇ ਨਵੀਂ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਜਾਂ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ.....xxx
xxx

72. ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ।-ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

xx xx xx

74. ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ।—ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

xx xx xx

87. ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। -ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ, ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, --

- (a) ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ
- (b) ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ

ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ

- (c) ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

xx

xx

xx

113. ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਗੁਪਤਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ।—(1) ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਲਰਕ, ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਜਾਂ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਗੁਪਤਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ (ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੁਝ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ), ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗੁਪਤਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

(16) ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਚੋਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ। ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਚੋਣ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਅਰਥ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243 Q ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਨਾ ਕਿ ਚੇਅਰਪਰਸਨਾਂ ਨਾਲ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਚੋਣ ਐਕਟ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਿੱਧੇ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਜੋ ਰਾਜ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਪਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ।

(17) ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੇਅਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1991 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੇਅਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਚੋਣ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ। ਚੋਣ ਐਕਟ ਜਾਂ ਤਾਂ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਅਸਿੱਧੇ ਚੋਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਗਮਾਂ।

(18) ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਐਸਪੀ ਜੈਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ

ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੀਕਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਦੀਆਂ ਅਸਿੱਧੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਰਟੀਕਲ 329 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 93 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਪੀਕਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੀ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਿਧੀ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਫੋਰਮ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ **ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਰਮਾਕਾਂਤਾ ਗੌੜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ**² ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

(19) ਪੰਜਾਬ ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1976, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਲ 1994 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋਵਾਂ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(20) ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੋਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ **ਸ਼ਿਮਲਾ ਰਾਣੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)** ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ।

(21) ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ **ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ**³, ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

(22) ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1994 ਦੇ ਨਿਯਮ 2(ਡੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ

ਲਈ ਚੋਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਪੰਚਾਂ ਦੁਆਰਾ 2008 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 12 ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1994 ਦਾ ਨਿਯਮ 45-ਏ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਸ ਲਈ, ਪੰਚਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਚੋਣ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਚੋਣ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1994 ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਉਪਾਅ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਚੋਣਾਂ ਚੋਣ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।

(23) ਇਸ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1976 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 11, 1994 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 12, 1994 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਗਮਾਂ ਸਮੇਤ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰੋ।

(24) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਾਮਲਾ ਰੋਸਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਐਂਜਲ ਸ਼ਰਮਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਰਾਜੀਵ ਨਰਾਇਣ ਰੈਨਾ ਜੇ.

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਸਰਕਾਰੀ ਲੜਕੀਆਂ ਐਸ.ਆਰ. ਸੈਕੰਡਰੀ
ਸਕੂਲ, ਕਲਾਨੌਰ (ਰੋਹਤਕ) - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸਾਵਿਤਰੀ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2012 ਦਾ CWP ਨੰ. 17425

ਅਕਤੂਬਰ 30, 2015

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਅਨੁਛੇਦ. 14 ਅਤੇ 226—ਦਾ ਦਾਇਰੇ
ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸੀਮਤ ਹੈ -
ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਗਲਤੀ 50%
ਬੈਕ ਵੇਜ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ
ਉਚਿਤ ਹੈ। ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ
ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ
ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ
ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਹਾਇਕ
ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਇਲ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ
ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਖਾਮੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ, ਰੋਹਤਕ, ਨੇ
ਸੇਵਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ 50% ਬੈਕ ਵੇਜ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਲੇਬਰ
ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ
ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਾਈਲ 'ਤੇ
ਪਾਠ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਮੌਜੂਦ
ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ
ਅਧੀਨ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼